

تحقیقی

مقایسه روش سخنرانی و بحث گروهی بر ارتقای آگاهی تغذیه ای زنان باردار گرگان

سهیلا اصفهانکلاتی^۱، سیده مریم هاشمی نسب^{*۲}، اعظم اصفهانکلاتی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه تهران، کارشناس واحد آموزش بهداشت، مرکز بهداشت استان، گلستان، ایران. ۲- دانشجوی MPH اپلیکیولوژی دانشگاه تهران، کارشناس ارشد روانشناسی، مرکز بهداشت استان، گلستان، ایران. ۳- کارشناس ارشد مدیریت آموزش بزرگسالان.

چکیده

زمینه و هدف: کاربرد روش های مناسب آموزشی در جهت ارتقای سطح آگاهی از تغذیه مناسب و سلامت زنان باردار اهمیت زیادی دارد. لذا این پژوهش به مقایسه تاثیر دو روش سخنرانی و بحث گروهی در ارتقای سطح آگاهی زنان باردار میپردازد.

روش بودرسی: این پژوهش نیمه تجربی در سال ۱۳۸۸ در ۱ روستای شهرستان گرگان انجام شد جامعه پژوهش به صورت خوشه ای و نمونه ها به صورت تصادفی ساده انتخاب شده بودند که شامل ۱۱۰ نفر زن باردار بود. ۵۲ نفر در روش سخنرانی و ۳۶ نفر در بحث گروهی. پرسشنامه سنجش آگاهی شامل ۲۲ سؤال پژوهشگر ساخته بود. پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۶۴۷ تایید گردید. داده ها با آزمون همبستگی پیرسون، تی وابسته و تی مستقل تحلیل شد.

یافته ها: میانگین سنی زنان باردار در گروه سخنرانی $۱۳\pm ۰/۱۳$ ، در بحث گروهی $۱۳\pm ۰/۰۶$ بوده و میزان تحصیلات گروه سخنرانی حد اکثر $۱/۵$ درصد در حد راهنمایی و در گروه بحث گروهی حد اکثر $۴/۹$ درصد در حد راهنمایی بود. بین دو روش آموزش بحث گروهی و سخنرانی تفاوت معنی داری وجود نداشت. همچنین دو روش سخنرانی و بحث گروهی به صورت مجزا با هر یک از متغیرهای سن بارداری، سابقه بارداری و تحصیلات رابطه ای معنی دار نداشت.

نتیجه گیوی: در نهایت می توان گفت که آگاهی زنان باردار با برنامه های متدائل آموزشی موجود در سیستم بهداشتی کافی بوده و لازم است در خصوص روش های کسب و ارتقای انگیزه و رفتارهای سالم در این گروه تحقیق و برنامه ریزی های آموزشی لازم صورت پذیرد.

کلیدواژه ها: روش سخنرانی، روش بحث گروهی، ارتقای آگاهی تغذیه ای، زنان باردار

^{*}تویینده مسئول: سیده مریم هاشمی نسب، پست الکترونیکی: hasheminasab1360@gmail.com

نشانی: گرگان، مرکز بهداشت استان. تلفن: ۰۱۷-۳۲۲۴۱۱۵۰-

وصول مقاله: ۹۲/۱/۱۹، اصلاح نهایی: ۹۲/۱۱/۷، پذیرش مقاله: ۹۳/۶/۹

اعتماد به نفس، کاهش خجالت و کم رویی در فرآگیران می شود. مواردی مثل درست شنیدن، دقت، رعایت حقوق دیگران، احترام به نظرات دیگران، پذیرش نظرات مخالف، رعایت آداب محاوره و گفتگو و سکوت به هنگام لزوم با این روش تقویت خواهد شد. این در حالی است که در کلاس هایی که به روش سخنرانی اداره می شود فرآگیران اغلب ساكت، غیر فعال و فقط شنونده مدرس خود هستند (۹ و ۱۰). بحث گروهی این امکان را به فرآگیران می دهد تا در مورد مفاهیم گفتگو و درباره موضوع مورد بحث نظرات خود را بیان کنند و تماسی نزدیکتر از آنچه در روش های رسمی امکان پذیر است با مدرس داشته باشند (۱۱ و ۱۲). آموزش به شیوه بحث گروهی، صرف نظر از بعد آموزشی و داشتن فرصت کافی برای تجزیه و تحلیل نکات ریز در بحث ها، به لحاظ ارتقای فرهنگ اجتماعی و ارتباطات افراد نیز تاثیرات غیر قابل انکاری دارد. به طورکلی گفتگو و مباحثه، تفکر، درک کردن، یادگیری و به خاطر آوردن کمک می کند تا همه افراد علاقه مند از این شیوه بهره گیرند (۱۳). در شیوه سخنرانی از بیان شفاهی برای توضیح و تفہیم مطالب استفاده می شود. در این روش نوعی انتقال مطالب و رابطه ذهنی بین مدرس و فرآگیران ایجاد می شود. در واقع ارائه مفاهیم اصول و حقایق به طور شفاهی از طرف مدرس و یادگیری آن ها از طریق یادداشت برداری از طرف فرآگیران، اساس کار این روش را تشکیل می دهد. از خصوصیات این روش، فعال و متکلم وحده بودن مدرس، پذیرنده و غیرفعال بودن فرآگیران است. در این روش، همکاری و روابط میان گروهی کاملاً ضعیف است و به تفاوت های فردی توجه نمی شود (۱).

در کشور ما برنامه های آموزشی در بسیاری از موارد بدون برنامه ریزی و تجزیه و تحلیل کافی صورت می گیرد و معمولاً الگوی آموزشی مشابهی مورد تقلید قرار می گیرد، بدون بررسی این که آیا این برنامه که در یک منطقه اجرا شده است می تواند با شرایط موجود در سایر نقاط اجرا شود و تاثیر مناسب بگذارد یا خیر (۱۵). از طرف دیگر آموزش ها و دوره های مختلفی جهت توانمندی در امر تدریس انجام شده است و اکثر آن ها افرادی ماهر در بکارگیری روش های آموزشی هستند. با این وجود بر این باورند که روش سخنرانی از بسیاری جهات برای گروه های غیر تخصصی موثرتر بوده و

مقدمه

تغذیه عامل حیاتی دوران بارداری می باشد که از یک سو بر سلامت مادر و جنین و از سوی دیگر بر نتیجه بارداری موثر است (۱). توانایی مادر برای ارائه مواد مغذی و اکسیژن به جنین، یک عامل اساسی برای سلامت و بقای جنین است. عدم برآورده این نیاز یا حتی اضافه دریافت مواد مغذی توسط مادر به مدت طولانی می تواند منجر به اثرات مخرب بر روی جنین، از قبیل تاخیر رشد داخل رحمی، کم وزنی هنگام تولد، ناهنجاری های جنینی و غیره شود. این اختلال همچنین می تواند منجر به بیماری های مزمن در دوران بزرگسالی مانند دیابت غیر وابسته به انسولین، بیماری قلبی، عروقی و بیماری سیستم عصبی گردد (۲).

مطالعه انجام شده بر روی عملکرد زنان باردار مراجعته کننده به بیمارستان های دانشگاهی شهر تهران در مورد تغذیه دوران بارداری نشان داد که آگاهی زنان باردار در مورد الگوی مصرف غذایی کافی نیست (۳). آموزش، یکی از اساسی ترین و پایدارترین روش های رشد و تکوین افراد است که منجر به پرورش استعدادهای افراد، ارتقای روش ها و فنون انجام کار، فرآگیری دانش و افزایش مهارت ها و جلوگیری از اتلاف هزینه می شود (۴). راه های مختلفی برای کمک به یادگیری و تقویت درک مطلب توسط مدرسان مختلف بکار می رود. از روش های مورد استفاده در دنیا، شرکت فعال در تدریس است. مطالعات نشان داده است مشارکت فعال افراد در امر یادگیری، یکی از بهترین روش های یادگیری است که با تشویق افراد به حضور در کلاس، او را از حالت منفعل و شنونده خارج می کند (۶ و ۵). تدریس به شیوه بحث گروهی، یکی از روش های آموزشی و فعال است که با استفاده از شیوه مباحثه، فرآگیران در فعالیت های آموزشی فعالانه شرکت کرده و به آنان فرصت داده می شود تا نظرات و تجربیات خود را با دیگران در میان بگذارند. تدریس به شیوه بحث گروهی، قدرت انتقاد را در فرآگیران رشد می دهد (۷). ملکوتی (۱۳۸۹) در این رابطه می نویسد: یکی از روش های فعال و نوین تدریس، روش بحث گروهی است. محور کار در این روش، مباحثه و مناظره است. بحث گروهی تبادل افکار را امکان پذیر می کند و منجر به پیدایش افکار جدید و کاوش مفاهیم نو می شود (۸). از طرفی نیز این روش موجب افزایش

مورد نیاز در سه دوره بارداری و روش‌های تامین آن می‌باشد. قبل از مداخله آموزشی در هرگروه، روش آموزش و هدف پژوهش برای زنان باردار توضیح داده شد و پس از کسب رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و عدم درج نام شرکت کنندگان روی پرسشنامه‌ها بر محترمانه نگه داشتن اطلاعات و حفظ حق کناره گیری آنان از مطالعه تاکید گردید.

سپس در هر گروه یک پیش آزمون در ابتدای کلاس و پس آزمون در پایان جلسات جهت سنجش میزان آگاهی آزمودنی‌ها انجام شد. از پرسشنامه سنجش آگاهی که شامل ۲۲ سؤال بود و توسط پژوهشگران بر اساس محتوای آموزشی ساخته شده بود، استفاده شد. نمره گذاری آن بر اساس صفر و یک بوده است که به جواب درست نمره یک و جواب غلط نمره صفر داده شد. در این مطالعه برای تقسیم بندی نمرات آگاهی، نمره ۰ تا ۷ آگاهی به عنوان آگاهی پایین، نمره ۸ تا ۱۶ آگاهی متوسط و نمره ۱۶ به بالا آگاهی بالا تعیین گردید.

روایی پرسشنامه توسط ۴ نفر از کارشناسان تغذیه و مامایی با تجربه تایید شد. برای بررسی پایایی آزمون از روش باز آزمایی (Test-Retest) استفاده شد. به این نحو که دو ماه بعد از پاسخگویی به آزمون توسط ۱۰ نفر از آزمودنی‌ها، دوباره آزمون به آن‌ها ارائه شد و سپس برای تعیین ضریب پایایی (r)، از فرمول آلفای کرونباخ استفاده گردید. پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۶۴۷ تایید گردید.

برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. در آمار توصیفی از جداول میانگین، انحراف معیار و در آمار استنباطی متناسب با فرضیه‌های پژوهش از آزمون همبستگی پیرسون، تی وابسته و مستقل در سطح ۰/۰۵ و آلفای کرونباخ برای بدست آوردن پایایی پرسشنامه با استفاده از نرم افزار SPSS-16 استفاده شد.

یافته‌ها

در این پژوهش میانگین سنی زنان باردار در گروه به روش سخنرانی ۲۴/۶۵ و انحراف معیار آن ۵/۱۳ و میانگین سنی زنان باردار در گروه به روش بحث گروهی ۲۳/۵۶ و انحراف معیار آن ۴/۴۸۱ بوده است و میزان تحصیلات آزمودنی‌ها در گروه به روش سخنرانی ۳/۵ درصد بی سواد، ۸ درصد در حد ابتدایی، ۸۶/۵ درصد در حد راهنمایی و ۲ درصد در حد متوسطه به بالا بودند و در گروه به روش بحث گروهی

به همین سبب در اکثر برنامه‌های آموزشی خود از روش سخنرانی استفاده می‌نمایند.

این پژوهش در پی تعیین اثربخشی روش آموزشی سخنرانی و آموزشی بحث گروهی بر روی آگاهی تغذیه ای زنان باردار است تا از نتایج آن در برنامه ریزی‌های آموزشی آتی استفاده نمایند.

روش بررسی

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است که در سال ۱۳۸۸ در ۸ روستای شهرستان گرگان به صورت تصادفی ساده انتخاب شده است، انجام گردید. جامعه مورد مطالعه که به صورت خوش ای یک مرحله ای انتخاب شده است، شامل ۱۱۰ نفر از زنان باردار بوده است که به صورت تصادفی به دو گروه ۵۵ نفری تقسیم شدند و در کلاس‌ها شرکت کردند. از این نمونه، ۸۸ نفر حاضر به تکمیل پرسشنامه نهایی شدند که ۵۲ نفر از آنان در روش سخنرانی و ۳۶ نفر در روش بحث گروهی بودند و ۳ نفر از گروه سخنرانی و ۱۹ نفر از گروه بحث گروهی به دلیل عدم همکاری از لیست نمونه ها خارج شدند. در بحث گروهی به دلیل طولانی تر بودن زمان آموزش نسبت به روش سخنرانی، آزمودنی‌ها حاضر به همکاری نشدند و از لیست خارج شدند و برای سنجش میزان آگاهی، پیش آزمون و پس آزمون انجام شد.

یافته برای روش سخنرانی ۳۰ الی ۴۵ دقیقه و روش بحث گروهی ۱ الی ۱/۵ ساعت و در دو کلاس درس با شرایط یکسان از نظر تجهیزات برگزار شد. منابع مطالعاتی در هر دو گروه یکسان و تدریس در هر دو گروه توسط یک کارشناس با تجربه صورت گرفت. آزمودنی‌ها در گروه سخنرانی همان مباحث در گروه بحث گروهی را فرا گرفتند و در روش بحث گروهی سوالات نیز پیرامون مطالب آموزشی همان جلسه به بحث گذاشته شد. قبل از اجرای مداخله، هدف پژوهش و چگونگی تدریس در هر دو شیوه آموزشی برای مدرس طرح (کارشناس تغذیه) توضیح داده شد که محتوای آموزشی شامل انواع گروه‌های غذایی مورد نیاز زنان باردار، میزان واحدهای غذایی مورد نیاز در دوران بارداری، معرفی معادلهای واحدهای غذایی مورد نیاز، علائم کم خونی در دوران بارداری، نحوه طبخ سالم مواد غذایی، نوع و نحوه استفاده از مواد غذایی در کاهش فشار خون بارداری و میزان کالری

هر یک از متغیرهای سن بارداری، سابقه بارداری و تحصیلات در سطح ۰/۰۵ رابطه ای وجود ندارد (جدول ۳و ۴).

به طور کلی در مقایسه بین دو روش آموزش به صورت بحث گروهی و سخنرانی در سطح ۰/۰۵ با درجه آزادی ۸۶ و ۶۰/۰۵ تفاوت معنی داری بین دو گروه وجود ندارد؛ به عبارتی تاثیر این دو روش بر آزمودنی ها یکسان است.

جدول ۳: بررسی رابطه آموزش به روش سخنرانی به صورت مجزا با هر یک از متغیرهای سن بارداری، سابقه بارداری و تحصیلات

دودامنه	متغیر	عنوان	تعداد	همبستگی	رابطه هر یک از متغیرها با
۰/۴۳۹	متغیر سن بارداری	پرسون	۵۲	۰/۱۱۰	روش سخنرانی
۰/۴۳۹	متغیر سابقه بارداری	پرسون	۵۲	۰/۱۱۰	متغیر سن بارداری
۰/۰۵۲	متغیر تحصیلات	پرسون	۵۲	۰/۷۱۴	متغیر سابقه بارداری

جدول ۴: بررسی رابطه آموزش به روش بحث گروهی به صورت مجزا با هر یک از متغیرهای سن بارداری، سابقه بارداری و تحصیلات

دودامنه	متغیر	عنوان	تعداد	همبستگی	رابطه هر یک از متغیرها با روش بحث
۰/۰۶۲	متغیر سن بارداری	پرسون	۳۶	۰/۳۱۴	متغیر سن بارداری
۰/۰۴۶	متغیر سابقه بارداری	پرسون	۳۶	۰/۱۴۳	متغیر سن بارداری
۰/۰۷۲	متغیر تحصیلات	پرسون	۳۶	۰/۳۰۳	متغیر سابقه بارداری

بحث

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین دو روش سخنرانی و بحث گروهی درآموزش زنان باردار تفاوت معنی داری وجود نداشت و میزان آگاهی زنان باردار در هر دو روش در قبل و بعد از آموزش در حد متوسط بوده است. نتایج این مطالعه با تحقیقات Herzog (۲۰۰۳) و صفری و همکاران (۱۳۸۷) مطابقت داشت و این تحقیقات نشان دادند که در میزان آگاهی دو روش تدریس تفاوت معنی داری نبود و تاثیر هر دو روش تدریس به یک میزان بوده است (۱۶). به نظر می رسد که این امر احتمالاً به دلیل بررسی ارزشیابی اثر بخشی دو روش آموزش در کوتاه مدت و همچنین سابقه سبک یادگیری آن ها در یک سیستم ستی بوده است. عدم مشاهده اختلاف معنی دار بین دو روش سخنرانی و بحث گروهی، برتری روش بحث گروهی را مردود نمی کند، بلکه در ضمن اینکه زنان باردار روش بحث گروهی را شیوه بهتری ارزیابی کردند، ولی از روش سخنرانی نیز رضایت داشتند. این رضایت می تواند ناشی از آشنایی آنان با روش سخنرانی از دوران قبل و میزان

۹۴/۴ درصد در حد ابتدایی، ۲/۸ درصد در حد متوسطه به بالا بودند. از لحاظ سابقه بارداری اول، ۵۱/۹ درصد بارداری سوم و بیشتر از آن بوده است. میزان آگاهی افراد در گروه سخنرانی قبل از آموزش ۷/۵ بوده که در سطح پایین بوده است و میزان آگاهی زنان باردار در روش سخنرانی بعد از آموزش به ۸/۸۹ رسیده است که میزان آگاهی آن ها بعد از آموزش از سطح پایین به سطح متوسط رسید. میزان آگاهی زنان باردار در بحث گروهی قبل از آموزش ۷/۶۶ بوده که در سطح پایین بوده است و میزان آگاهی زنان باردار در روش گروهی بعد از آموزش به ۹/۱۵ رسیده است که میزان آگاهی آن ها بعد از آموزش از سطح پایین به سطح متوسط رسید. در نتیجه آموزش در افزایش سطح آگاهی زنان باردار در هر دو گروه تاثیر داشته است.

بین میانگین نمرات سنجش آگاهی در زمینه اهمیت تغذیه در دوران بارداری در قبل از آموزش و بعد از آموزش در هر دو روش سخنرانی و بحث گروهی، میزان آگاهی آزمودنی ها بعد از آموزش بیشتر شده است، ولی از لحاظ آماری بین میزان آگاهی در دو روش آموزشی تفاوت معنی داری دیده نشده است (جدول ۱و ۲).

جدول ۱: شاخص های آماری مربوط به میزان آگاهی در دو روش بحث گروهی و سخنرانی در زنان باردار

استاندارد	تعداد(درصد)	روش تدریس	انحراف
۱/۹۳	۳۶(۳۰/۶۴)	قبل از آموزش	میزان آگاهی در
۰/۸۳	۳۶(۳۶/۶۱)	بعد از آموزش	روش بحث گروهی
۲/۱۶	۵۲(۳۰/۹۶)	قبل از آموزش	میزان آگاهی در
۱/۸۸	۵۲(۳۵/۵۶)	بعد از آموزش	روش سخنرانی

جدول ۲: نتایج آزمون t وابسته جهت مقایسه میزان آگاهی زنان باردار قبل از آموزش و بعد از آموزش به دو روش سخنرانی و بحث گروهی

T-test	معنی داری	تعداد	روش تدریس
میزان آگاهی در روش بحث گروهی	۰/۰۸۹	۳۶	میزان آگاهی در
قبل از آموزش و بعد از آموزش	۰/۰۶۰۴	۳۶	قبل از آموزش

جدول ۳: نتایج آزمون t وابسته جهت مقایسه میزان آگاهی زنان باردار قبل از آموزش و بعد از آموزش به روش سخنرانی قبل از آموزش و بعد از آموزش

یافته های پژوهش نشان داد که آموزش به روش سخنرانی به صورت مجزا با هر یک از متغیرهای سن بارداری، سابقه بارداری و تحصیلات در سطح ۰/۰۵ رابطه ای وجود ندارد و همچنین آموزش به روش بحث گروهی به صورت مجزا با

ذهن آزمودنی ها در هنگام یادگیری، عمق معلومات ایجاد شده و اختصاص زمان بیشتر برای مطالعه توسط آزمودنی ها باشد (۲۰ و ۲۱).

در روش تدریس به صورت سخنرانی و بحث گروهی با تحصیلات، سن بارداری و سابقه بارداری رابطه ای وجود ندارد. نتایج کلی پژوهش حاضر نشان داد که زنان باردار در دوران بارداری اطلاعاتی در مورد بارداری کسب کرده و در مورد مراقبت های بارداری، اصول تغذیه در این دوران و رعایت مواد بهداشتی اطلاعات خوبی دارند و این اطلاعات را اغلب از طریق آموزش های اثر بخش و کافی توسط کارشناسان مامایی مرکز بهداشتی - درمانی و بهورزان در خانه های بهداشت در مناطق روستایی و همچنین رسانه های همگانی کسب نموده اند.

نتیجه گیری

در نهایت به این نتیجه می رسیم که آگاهی زنان باردار با برنامه های متداول آموزشی موجود در سیستم بهداشتی کافی بوده و لازم است در خصوص روش های کسب و ارتقای انگیزه و رفتارهای سالم در این گروه تحقیقات و برنامه ریزی های آموزشی لازم صورت پذیرد.

تشکر و قدردانی

از همه شرکت کنندگان و همکاران بهداشتی، کارشناسان مامایی و بهورزان خانه های بهداشت (اسبو محله، کفشگیری، سیاه تلو، نصر آباد، جلین، لمسک، سید میران و سعدآباد)، مرکز بهداشت گرگان و کلیه کسانی که ما را در این پژوهش یاری نمودند، صمیمانه سپاسگزاری می گردد. این تحقیق از طرح پژوهشی شماره ۳۱۲۷/۳۵/۲۱ پ/گ، مورخ ۸۷/۸/۲۱ مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی گلستان است و با حمایت مالی دانشگاه انجام شده است که بدینوسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه قدردانی می گردد.

References

- Martin-Gronert MS, Ozanne SE. Maternal nutrition during pregnancy and health of the offspring. 2009.
- Wu G, Bazer FW, Cudd TA, Meining CJ, Spencer TE. Maternal nutrition and fetal development. 2009.
- Mirmiran P. Food programs in various stages of life. second edition, Tehran Cultural Institute Publishing Teymorzadeh .2002. [Persian]

تحصیلات و تجربیات آن ها بوده باشد. از سوی دیگر شاید برخی مباحث با ارائه به شکل سخنرانی برای زنان باردار کاربردی تر باشد.

وجود تفاوت بین سطح دانش قبل و بعد از تدریس به دو روش سخنرانی و بحث گروهی نشان داد که این دو روش تدریس در ارتقای سطح آگاهی زنان باردار موثر بوده است، اما روش بحث گروهی تاثیر بیشتری داشته است. بنابراین تفاوت معنی داری بین نتایج سنجش آگاهی در پس آزمون گروه سخنرانی و گروه بحث گروهی مشاهده نشد.

نتایج مطالعه حاضر با مطالعه Anderson (۲۰۰۵) و Marburger (۱۹۹۷) و Banerjee (۲۰۰۵) مطابقت داشت و نتایج این تحقیقات نشان دادند که در مقایسه اثر دو روش سخنرانی و بحث گروهی همخوانی وجود دارد. البته باید در نظر داشت عدم تفاوت معنی دار در مطالعه حاضر می تواند ناشی از اطلاعات و آموزش های قبلی این دو گروه باشد. از آن جایی که سایر مطالعات نیز تفاوت معنی داری را در افزایش سطح دانش نشان نداد، از این رو می توان مزیت روش بحث گروهی را در افزایش احساس رضایت و انگیزه بیشتر در ارتقای یادگیری آزمودنی دانست (۱۷-۱۹).

از آنجا که سوالات آگاهی در مطالعه حاضر فقط به صورت چند گزینه ای داده شده بود، آزمون قادر به سنجش درک عمیق مطالب نبود و در صورتی که ارزشیابی به صورت ترکیبی و با استفاده از آزمون تشریحی انجام می شد، شاید تفاوت ها می توانست بهتر مشخص گردد.

تحقیقاتی که توسط لک دیزجی و همکاران (۱۳۸۴) و مرتضوی و همکاران (۱۳۸۳) در گروه دانشجویان انجام شد، با این تحقیقات مطابقت نداشت و نتایج نشان دادند که آزمودنی ها در روش بحث گروهی اثربخشی بیشتری نسبت به روش سخنرانی نشان دادند که دلیل آن می تواند فعال شدن

- Roux LL, Oosthuizen H. The development of an instructional design model as a strategic enabler for sustainable competitive advantage. South African Journal of Business Management .2010.
- Monzavi A, Jafari S, Saleh N, Kharazi Fard MJ. Viewpoints of Clinical Dental Students' Opinions in Related to Effective Factors on Quality of Lecturing in Theoretical Classes. 2011. [Persian]
- Ghasemian Safaei H, Farajzadegan Z. Student Active Cooperative in Teaching. 2012. [Persian]

7. Safari M, Yazdanpanah B, Ghafarian H, Yazdanpanah S. Comparing the Effect of Lecture and Discussion Methods on Students' Learning and Satisfaction 2009. [Persian]
8. Malakoti M. Teaching in Small Group (Group Discussion). Sci J Educ Strategi 2010. [Persian]
9. Baghcheghi N, Kouhestani N, Rezaei K. Comparison of the Effect of Teaching Through Lecture and Group Discussion on Nursing Students' Communication Skills with Patients. 2010. [Persian]
10. Mahram M, Mahram B, Mousavinasab N. Comparison between the Effect of Teaching Through Student-based Group Discussion and Lecture on Learning in Medical Students. 2009. [Persian]
11. Solati M, Javadi R, Hossaini Tashnizi S, Asghari n. Desirability of Two Participatory Methods of Teaching, Based on Students' View Point. Hormozghan Med J .2010. [Persian]
12. Nasrollahpour Shirvani SD, Maleki MR, Motlagh ME, Kavosi Z, Tofighi S, Gohari MR. Benchmarking records in the health departments of the Universities of Medical Sciences of Iran in the years 2008-2010, Research journal of Medical Sciences (Medwell Journals) 2011.
13. Motlagh ME, Jafari N, Kabir MJ, Maleki MR, Tofighi S, Nasrollapour Shirvani SD. Result Of National project of managerial and organizational infrastructurese in health deputy of Iran Universities of Medical Sciences to implementation of excellence model. Special National Workshop. Mazandaran University of Medical Sciences, 2010. [Persian]
14. Roux LL, Oosthuizen H. The development of an instructional design model as a strategic enabler for sustainable competitive advantage. South African Journal of Business Management. 2010.
15. Azadbakht L, Haghigatdoost F, Esmaillzadeh A. Comparing the effect of teaching based on problem solving method versus lecturing method regarding first diet therapy course for students of nutritional science. Iranian journal of medical education. 2011. [Persian]
16. Herzig S, Linke RM , Marxen B , Anteopohl W, long-term follow up of factual knowledge after a single ,randomized proplem – based learning course .2003.
17. Anderson AS, Lean ME. Dietary intake in pregnancy, a comparison between 49 Cambridgeshire women and currentrecommended intake.1986.
18. Banerjee AC, Vidypati TJ ,Effect of leture and cooperative learning strategy on achivment in chemistry in undergraduate classes. International journal of science Eduction .1997.
19. Marburger DR, Comparing student performance using cooperative learning. International review of Economics Education .2005.
20. Lakdizji S,Razavi N, Davodi A, Valizadeh S. A comparison of lecture and discussion methods on nursing students' learning. Proceedings of the Seventh National Conference on Medical Education Iranian Journal of Medical Education.2004. [Persian]
21. Mortazavi H, Nemat R, Arshadi S, Armat M. Effective use of interactive teaching and learning methods in the educational process, Proceedings of the Seventh National Conference on Medical Education Iranian Journal of Medical Education.2004. [Persian]

Original Paper

Effect of Lecture and Group Discussion on Improving the Nutritional knowledge of Pregnant Women in Gorgan

Soheila Esfahankalate (MA)¹, Seyedeh Maryam Hasheminsab (MSc)^{*2}, Azam Esfahankalate (MA)³

1- MA Student in Health Management, Tehran University of Medical Sciences, Health Center of Golestan Province, Iran. 2- MPH Student in Epidemiology, Tehran University of Medical Sciences, MSc of Psychology, Health Center of Golestan, Iran. 3- MA of Adult Education Management.

Abstract

Background and Objective: It is imperative that the application of appropriate educational methods is of paramount importance to nutrition knowledge and health of pregnant women. Hence, this study aimed at investigating the effect of lecture and group discussion on improving pregnant women's awareness.

Material and Methods: This peri-experimental study was conducted on 110 pregnant women selected via cluster random sampling in eight villages of Gorgan, Iran, in 2009. They were allocated to two groups of lecture (n=52) and group discussion (n=36). The instrument was researcher made awareness questionnaire, consisting of 22 questions, whose reliability was confirmed by Alpha Cronbach (0.647) for data analysis, we used Pearson correlation, pared t test and t-dependent.

Results: The mean age of lecture group was 24.65 ± 5.13 and that of group discussion was 23.56 ± 14.48 . the educational level in 86.5% of lecture group and 94.4% of group discussion was at the level of middle school. There was no significant relationship between lecture group and group discussion. Furthermore , both groups had not any significant correlation with variables such as gestational age, pregnancy history and education level.

Conclusion: Given that the current training programs in health system are adequate, it is a necessity to motivate and promote healthy behavior in pregnant women.

Keywords: Group Lecture, Group Discussion, Promote Awareness, Pregnant Women

---

* Corresponding Author: Seyedeh Maryam Hasheminsab (MSc), **Email:** hasheminasab1360@gmail.com

Received 8 Apr 2013

Revised 27 Jan 2014

Accepted 31 Aug 2014

This paper should be cited as: Esfahankalate S, Hasheminsab SM, Esfahankalate A. [Effect of Lecture and Group Discussion on Improving the Nutritional knowledge of Pregnant Women in Gorgan]. J Res Dev Nurs Midwifery. Autumn & Winter 2014; [Article in Persian]